

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Class-related academic boredom among university students : a qualitative research on boredom coping strategies / [Nuda při výuce u studentů vysokých škol : kvalitativní výzkum strategií zvládnání nudy] / Mariusz Finkielsztein -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 7-8 (Sept.-October) (2020), s. 1098-1113.

I když se v posledních letech projevil rostoucí zájem o výzkum emocí studentů vysokých škol spojených s úspěchem, do výzkumu nebylo zahrnuto téma pocitů nudy při výuce. Většina studií, které byly v této oblasti provedeny, dosud využívaly výhradně nebo primárně kvantitativní metody, omezovaly se na oblast psychologie a byly prováděny v omezeném počtu zemí. Účelem této práce je překlenout mezeru v literatuře předložením studie, která byla provedena v Polsku na základě kvalitativního způsobu sběru a zpracování údajů. Příspěvek nabízí podrobný sociologický popis a analýzu chování studentů vysokých škol, kteří se nudí při přednáškách, s využitím taxonomie strategií zvládnání nudy navržených v příslušné literatuře. Studie rovněž seznamuje s pojmem sociální morfologie třídy a jejím vztahem k uplatnění různých strategií zvládnání nudy. Poskytuje také koncept předvídatelné nudy a pocit vyhoření, který zažili někteří studenti na konci studia. Doplněno tabulkami.

vysoká škola ; student ; postoj studenta ; pracovní postoj ; výuka ; nuda ; nezájem ; apatie ; nesprávné chování ; syndrom vyhoření ; psychologie chování ; zvládnání ; kvalitativní výzkum ; Polsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/512582>

2.

Comparing metacognitive reading strategies among university students from Poland, Hungary, Slovakia and the Czech Republic / [Porovnání strategií metakognitivního čtení u studentů vysokých škol z Polska, Maďarska, Slovenska a České republiky] / Peter Gavora, Jitka Vaculíková, Jan Kalenda, Orsolya Kálmán, Péter Gombos, Magdalena Świgost, Andrea Bontová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 7-8 (Sept.-October) (2020), s. 896-910.

Využití metakognitivních strategií čtení je pro studenty důležitou součástí efektivního učení během vysokoškolského studia. Cílem studie bylo prozkoumat využití analytických a pragmatických strategií čtení u studentů univerzit z hlediska různých kultur v Polsku, Maďarsku, na Slovensku a v České republice (celkem 2692 studentů) s předpokladem nalezení konvergentních výsledků. Dále autoři studie zkoumali souvislosti mezi hodnocením metakognitivních strategií čtení studentů a jejich demografickými a akademickými charakteristikami. Studie obecně potvrdila podobné výsledky mezi zúčastněnými univerzitami. Nejzásadnější jsou zjištění o dominanci pragmatických metakognitivních strategií čtení nad analytickými, nebyl nalezen žádný rozdíl mezi pohlavími v hodnocení analytických strategií ani preference žen pro pragmatické strategie. Studie přispěla k vytvoření komplexního obrazu o tom, jakým způsobem se učí studenti vysokých škol. Podrobné informace v tabulkách.

vysoká škola ; student ; učení ; teorie učení ; strategie učení ; kognitivní styl ; pragmatická pedagogika ; analýza ; demografie ; gender ; sociální pedagogika ; kulturní prostředí ; komparace ; Česko ; Polsko ; Maďarsko ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/512578>

3.

Diagnostika metakognitivních schopností a exekutivních funkcí žiakov / [Diagnosis of metacognitive abilities and executive functions of pupils] / Iveta Kovalčíková, Ivana Runčáková

-- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 11, č. 2 (2020), s. 91-107.

Exekutivní funkce představují vyšší kognitivní procesy (určování priorit, inhibování nevhodných reakcí, střídání mezi různými úlohami, zvládnání neznámých situací), které umožňují dosáhnout zvoleného cíle v nerutinních situacích. Metakognice představuje schopnost získávat a využívat poznatky o vlastních poznávacích procesech. Včasná diagnostika nízké úrovně metakognitivních schopností a exekutivních funkcí a jejich následná stimulace formou vhodně zvolených výukových a stimulačních programů je nevyhnutelná pro školní úspěšnost žáků. Uveden je přehled nejčastěji využívaných nástrojů zjišťování úrovně exekutivních funkcí žáků.

poznávací schopnost ; myšlení ; poznávací proces ; paměť ; učení ; psychologie učení ; diagnostika ; záznam ; školní úspěšnost ; úspěch ; žák ; metakognice ; exekutivní funkce ; stimulace

<http://katalog.npmk.cz/documents/515692>

4.

Ekologo-pedagogičeskaja kompetentnost' specialistov doškol'nogo vospitanija / [Ekologicko-pedagogická kompetence specialistů na předškolní výchovu] / S. Nikolajeva -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 92, č. 9 (2020), s. 41-49.

Autorka si všímá faktu, že se nacházíme v době, kdy se "vědní" systém vzdělávání začíná měnit na systém "kulturní". Je nutno začít se starat o celospolečenské hodnoty. Její článek se zabývá "kulturním" přístupem - významem a podstatou ekologické kultury, novými směry v ekologickém vzdělávání a konkrétními kompetencemi učitelů ekologie s důrazem na pedagogy předškolní výchovy a vzdělávání.

vzdělávání ; kultura ; ekologická výchova ; předškolní výchova ; mateřská škola ; společenský vývoj ; potřeba ; obsah výchovy ; prostředí ; způsobilost ; hodnota ; Rusko ; ekologie

<http://katalog.npmk.cz/documents/515588>

5.

Ján Amos Komenský a Slovensko : od smrti významného učenca uplynie 350 rokov / [John Amos Comenius and Slovakia : 350 years will have passed since the death of the important scholar] / Jozef Pšenák – slo

In: Historická revue : populárno-vedecký časopis o dejinách spoločnosti -- ISSN 1335-6550 -- Roč. 31, č. 10 (2020), s. 74-76.

Po krutých represích na nekatolíky v českých zemích po roce 1620 nacházeli příslušníci Jednoty bratrské a evangelíci svůj domov i na území dnešního Slovenska. Mezi nimi byl i duchovní vůdce českého exilu Jan Amos Komenský (1592-1670), který se na Slovensku staral o sbory Jednoty bratrské a poznamenal zde i vývoj pedagogiky a školství. Článek popisuje působení Komenského na území Sedmihradska, kde v Blatném Potoku založil školu, jeho díla a učebnice určené pro slovenské školy. Komenský měl vliv na slovenskou pedagogiku i v 18. století. Autor v textu upozorňuje na význačné osobnosti, Komenského pokračovatele, a jejich komeniologické aktivity na Slovensku. Myšlenkové bohatství Komenského díla se tak stalo trvalou součástí slovenské kultury.

školství ; pedagogika ; pedagogická činnost ; dějiny pedagogiky ; dějiny školství ; historické hledisko ; dějiny novověku ; pedagogické vědy ; biografie ; dílo ; učebnice ; komeniologie ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; Slovensko ; odkaz

<http://katalog.npmk.cz/documents/515645>

6.

Mentoring substructures and superstructures : and extension of reconceptualisation of the architecture for teacher mentoring / [Mentoringové substruktury a superstruktury : rozšíření a rekonceptualizace architektury učitelského mentoringu] / Andrew J. Hobson, Bronwen Maxwell -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 46, č. 2 (April) (2020), s. 184-206.

Článek přináší výsledky empirického zkoumání platnosti teze Bryana Cunninghama (z r. 2007), že efektivita učitelského mentoringu se zvyšuje tzv. znaky architektonického designu. Je tím myšlena podpora ze strany vzdělávací instituce, a to kladný vztah k mentoringu, ethos instituce, příslušné fyzické zdroje, praxe v mentoringu, výcviku a podpoře, výběr mentorů a jejich akreditací. Důležité je i vymezení mentoringových rolí a evaluace výsledků mentoringu. Autoři článku tyto teze podporují a dále rozpracovávají v tabulkách.

vzdělávání ; uvádějící učitel ; mentoring ; podpora ; pracovní síla ; praxe ; cvičení ; hodnocení ; akreditace ; empirický výzkum ; Anglie ; konceptualizace

<http://katalog.npmk.cz/documents/515381>

7.

Pedagogika Ericha Fromma / [Erich Fromm Pedagogy] / Milan Harhaj -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 11, č. 2 (2020), s. 77-90.

Frommův interdisciplinární přístup, zahrnující zájem o sociální a jazykovou souvislost ve spojení s úctou k životu, představuje základ pro edukační rovinu. Ta je v článku zasazena do kontextu podpory prosociálního chování žáků, včetně žáků z romské minority. Potenciál autor vidí zejména v uplatnitelnosti funkční preventivní alternativy, jako je otevřenost, hledání optima a rozvíjení schopností u dětí, které mají tendenci k nežádoucím sociálně-patologickým jevům.

sociálně znevýhodněný ; sociální znevýhodnění ; rovnost možností ; národnostní menšina ; dítě ; Romové ; pedagogika ; mezioborový přístup ; sociální prevence ; rozvíjení schopností ; sociální chování ; Fromm, Erich, ; Fromm, Erich, ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/515691>

8.

Predictors of dropout intentions in teacher education programmes compared with other study programmes / [Prediktory záměru opustit studium ve vzdělávání učitelů ve srovnání s ostatními vysokoškolskými programy] / Carla Bohndick -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 46, č. 2 (April) (2020), s. 207-219.

Často je slyšet názor, že studenti učitelství předčasně ukončují studium proto, že je odlišné od studijních programů jiných vysokých škol. Výzkumy ukazují, že prediktorem nedokončení studia je studovaný předmět, zvláště je-li spojen s vědou, technikou, strojírenstvím a matematikou.

Německý výzkum na toto téma naopak naznačil, že studenti učitelství mají menší ambice opustit studium, a poukázal na jejich horší sociální integraci. Hlavním zjištěním byla skutečnost, že mezi plánem studentů učitelství opustit studium a skutečným odchodem ze školy je stejný poměr jako u studentů jiných vysokoškolských studijních programů.

student učitelství ; nedokončení studia ; rozhodování ; vysokoškolské studium ; komparace ; studijní obor ; působení ; sociální integrace ; SRN

<http://katalog.npmk.cz/documents/515355>

9.

Qualitative differences in beginner teachers' knowledge of pupils' understandings : evidence from learning study and implications for teacher education / [Kvalitativní rozdíly ve znalostech začínajících učitelů o tom, jak učivu rozumějí žáci : výsledky studie a jejich využití ve vzdělávání učitelů] / Guy Durden -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 46, č. 1 (February) (2020), s. 99-116.

Pro učitele je nutné, aby věděli, jak si dle svých zkušeností dobře zorganizovat výuku. Výuka je závislá na specifických problémech žáků s učením a na znalosti kvalitních výukových strategií. Dobrý učitel má mít přehled o tom, jak učivu rozumějí žáci. Prezentovaná studie uvádí devět různých konceptů, jak žáci v ekonomickém/obchodním vzdělávání rozumějí pojmu "cena". Představen a vysvětlen je pojem fenomenografická/variační teorie, která se využívá ve výuce studentů učitelství v tomto kontextu.

výuka ; vyučovací metoda ; kvalita vyučování ; cíl výuky ; znalost ; žák ; učivo ; porozumění ; ekonomické vzdělávání ; cena ; pojem ; vzdělávání učitelů ; strategie

<http://katalog.npmk.cz/documents/515309>

10.

Sekundarstufenpädagogik : Herausforderungen, Begriffe, Arbeits- und Forschungsfelder / [Pedagogika pro sekundární vzdělávání : výzvy, pojmy, oblasti činnosti a výzkumu] / Johannes Bastian -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 71, č. 3 (März) (2019), s. 6-9.

Úvodní článek k číslu časopisu, jež se věnuje problematice současného sekundárního vzdělávání. Autor článku představuje výzvy, které v dnešním sekundárním vzdělávání spatřuje. Zabývá se nutností mezikulturního pohledu na pedagogickou práci ve školách, všímá si výzkumu a nového pojmosloví v oblasti sekundárního vzdělávání. Prezentuje svůj pohled na soudobou kulturu učení.

vzdělávání ; druhý stupeň ; výuka ; mezikulturní komunikace ; pedagogická činnost ; škola ; terminologie ; kultura ; učení ; výzkum ; pedagogika

<http://katalog.npmk.cz/documents/514661>

11.

Sociálne vzťahy detí od troch do šiestich rokov a ich možné ohrozenie / [Social relations of children from three to six years and their possible threat] / Barbora Kováčová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Predškolská výchova -- ISSN 0032-7220 -- Roč. 75, č. 1 (september-október 20/21) (2020/2021), s. 6-11.

Způsobilost k sociální interakci stejně starých dětí je významnou vývojovou etapou. Daná interakce zároveň představuje interpersonální kontext sociálního, řečového a kognitivního vývoje. Článek popisuje hierarchii přátelských vztahů z aspektu předškolního věku (3-6 let). Autorka charakterizuje jednotlivé úrovně při vytváření přátelství a ukazuje na možné ohrožení a narušení sociálních vztahů. Přátelství v pozitivním kontextu sehrává mezi dětmi důležitou roli i při vstupu do nového kolektivu, může sloužit jako „urychlovač“ adaptace dítěte na nové prostředí. Přátelství může ohrozit agresivní chování dítěte (destruktivní chování). Dva příklady agresivního chování – 1. kolektivem přijímané, 2. kolektivem odmítané. Tolerance agrese ohrožuje sociální vztahy v každém věku.

dítě ; předškolní věk ; předškolní výchova ; emocionální adaptace ; chování ; sociální výchova ; interpersonální vztahy ; vnímání ostatních ; zařazování ; agrese ; nesprávné chování ; přátelství ; tolerance ; postojová škála ; vztahy mezi vrstevníky ; věk 3-6

<http://katalog.npmk.cz/documents/512584>

12.

Škola organizovanej nenávisti : politický proces s Miladou Horákovou a spol. / [School of organized hatred : political trial with Milada Horáková et al.] / Branislav Kinčok, Denisa Očkajová – slo

In: Historická revue : populárno-vedecký časopis o dejinách spoločnosti -- ISSN 1335-6550 -- Roč. 31, č. 9 (2020), s. 24-29.

Hlavní postavou dvou souvisejících textů je Milada Horáková. V prvním článku je popsán politický proces, který byl veden s členkou sociální demokracie Miladou Horákovou a dalšími představiteli nekomunistických politických stran před 70 lety. Byla to první velká soudní kauza, na které se podíleli sovětské bezpečnostní poradci. Autorka druhého textu představuje monografii Jdu s hlavou vztyčenou, kterou napsal Daniel Anýž ve spolupráci s dcerou Milady Horákové Janou Kánskou. Je zde popsán příběh rodiny Milady Horákové s „citem a úctou, bez senzací a šokujících odhalení“.

soud ; soudní rozhodnutí ; právo ; trestní právo ; politické chování ; opozice ; politická strana ; jurisdikce ; biografie ; životní příběh ; dějiny dvacátého století ; Horáková, Milada, ; Horáková, Milada, ; vraždy ; justice ; soudní proces ; politický proces ; trest smrti

<http://katalog.npmk.cz/documents/514436>

13.

Tacit knowledge as an indicator of academic performance / [Tacitní znalosti jako indikátor akademického výkonu] / Jana Matošková -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 7-8 (Sept.-October) (2020), s. 877-895.

O užitečnosti tacitních (tichých) znalostí studentů vysokých škol jsou dlouhodobě vedeny debaty. Až do nedávné doby byl koncept těchto znalostí akademickými pracovníky opomíjen. Předložený empirický výzkum studoval přínos tacitních znalostí k výkonu vysokoškolských studentů v České republice. Cílem výzkumu bylo prozkoumat, do jaké míry jsou tiché znalosti v souladu s jinými prediktory a ukazateli akademického výkonu. Byly provedeny dvě studie, kterých se zúčastnilo celkem 448 studentů. Metody a průběh studií jsou v textu podrobně popsány včetně přehledných tabulek, v příloze otázky dotazníku. Zjištění podporují tvrzení o důležitosti tacitních znalostí v akademickém prostředí a jejich odlišnosti od kognitivních schopností.

vysoká škola ; student ; znalost ; úroveň vědomostí ; výkon ; měření výkonu ; hodnocení studenta ; psychologie učení ; poznávací schopnost ; výzkum ; výsledek výzkumu ; Česko ; tacitní znalosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/512580>

14.

The use of virtual simulations in teacher education to develop pre-service teachers' behaviour and classroom management skills : implications for reflective practice / [Využití virtuální simulace ve vzdělávání učitelů napomáhající rozvoji chování učitele a jeho dovednosti vést třídu : dopad na reflektivní praxi] / Oliver McGarr -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 46, č. 2 (April) (2020), s. 159-169.

Článek se zabývá stále častějším využíváním virtuálních simulací ve vzdělávání učitelů. Týká se zejména rozvoje chování učitele ve třídě a jejího vedení. Virtuální simulace by měla být využívána především k uvědomění si existujících stereotypů v chování žáků a ke kritické reflexi učitele. Výhodou je, že studenti učitelství se mohou chovat a chybovat v prostředí, které není tak stresující jako reálná třída při pedagogické praxi.

student učitelství ; vzdělávání učitelů ; rozvoj ; chování učitele ; chování žáka ; vedení třídy ; učitel ; virtuální učební prostředí ; simulace ; stereotyp ; Irsko ; reflexe

<http://katalog.npmk.cz/documents/515341>

15.

Znakomstvo doškol'nikov s ponjatijem "vremja" : osobnosti sravnenija i izmerenija vremeni / [Seznámení předškoláků s pojmem "čas" : zvláštnosti srovnávání a měření času] / A. Belošistaja -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 4

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 92, č. 4 (2020), s. 31-37.

Článek se zaměřuje na specifiku a zvláštnosti pojmu "čas". Prezentuje ukázky úloh pro starší předškolní věk a děti v přípravce před školní docházkou, které mohou najít uplatnění v matematice a ve vývoji řeči. Každou z úloh doprovází metodický komentář. Úlohy jsou zaměřeny na rozšíření informací v rámci kognitivní sféry předškoláka, na rozvoj logického myšlení, prostorovou představivost a vizuální paměť dítěte.

předškolní výchova ; předškolní dítě ; mateřská škola ; matematika ; vývoj řeči ; metodika ; kognitivní vývoj ; měření ; čas ; úlohy ; logické myšlení

<http://katalog.npmk.cz/documents/508975>